

Entre el record i la semblança de Josep Homs: una proposta

Espai Obert

**Albert Camps i Giró
Joan Garriga i Andreu
Lluís Tintó i Espelt**

Josep Homs i Corominas moria el 6 de març d'aquest any. Una desaparició inesperada, sobtada, a la qual, juntament amb el sentiment de dolor per la pèrdua de l'extraordinària persona i del magnífic professional, s'hi acompanya el plany per la seva prematura desaparició, als 42 anys, havent deixat un bagatge humà i professional notablement positiu. Aquesta circumstància impedí que, una vegada entrat en la plenitud i la maduresa personals, fes aportacions encara més valuoses en el camp de la geografia i de la història.

Josep Homs "(...) era de silencis presents. De frases curtes pensades i dites a l'encetar treballs o després d'escoltar els altres. Persona de temps comprimit entre les feines professionals i familiars que mai bandejava, era en canvi de moviment reposat i de formes tranquil·les. Amb mètode de treball i desig de resums i conclusions. Tolerant i d'ironia fina. Mai sagnant. (...) era d'una coherència que no traspuava hostilitat i sí, en canvi, maduresa adquirida a força de batecs, esforços, estudi i diàleg". (J.G. *El 9 Nou*, 10-3-1997).

Com a professor a l'Escola Municipal de Treball de Granollers des de 1974, impartí la docència en la branca administrativa de formació professional i, més tard, en la de llengua castellana, formació humanística i ètica. Estigué vinculat molt intensament a la vida del centre, del qual fou cap d'estudis entre els anys 1980 i 1984, període en què s'engegaren una sèrie d'iniciatives pedagògiques importants, algunes de les quals han deixat petjada a l'EMT. Participà activament, juntament amb altres professors de l'àrea d'humanística, amb la idea d'acostar al seu alumnat el coneixement —i per tant l'estima— del medi natural i social de Granollers i del Vallès Oriental.

Com a estudiós, els seus esforços es van dirigir al camp de la demografia, a l'estructura del territori metropolità i el paper que hi tenia una capital de comarca com Granollers, a l'estudi de la conurbació urbana que encercla la ciutat, al sistema viari del Vallès Oriental i també a la història de l'Escola Municipal de Treball. Fou coherent amb la trajectòria de geògraf i pedagog, i en aquest sentit va sa-

ber concretar, en els diferents capítols de *Retalls d'Història Urbana* i en la *Cronologia* que l'acompanyava en editar-se el llibre, un manual interessant i amè que combinava rigor i divulgació.

Els seus coneixements en el camp de la història i de la geografia l'havien menat a ser escollit com a director del Pla estratègic de Granollers. En un moment en el qual aquest treball havia pres un fort impuls i s'havia vertebrat suficientment per a procedir a la recollida de les primeres dades d'importància per a continuar a un nivell d'anàlisi més aprofundit, Homs moria. El treball endegat, tanmateix, ha donat els seus primers resultats. El pla de treball elaborat ha seguit el seu curs mercès a la gestió inicial de Josep Homs, pensada al llarg de moltes hores de projecte. Aquest pla continua la seva marxa, sense oblidar, però, que la desaparició de Josep Homs s'ha fet notar. Sens dubte, moltes de les seves aportacions en el tràmit final haurien estat importants, i caldrà rellegir i memoritzar alguns dels seus treballs per a validar alguns aspectes d'un Pla estratègic que ell, en certa manera, ja havia anat perfilant en alguns punts anys abans.

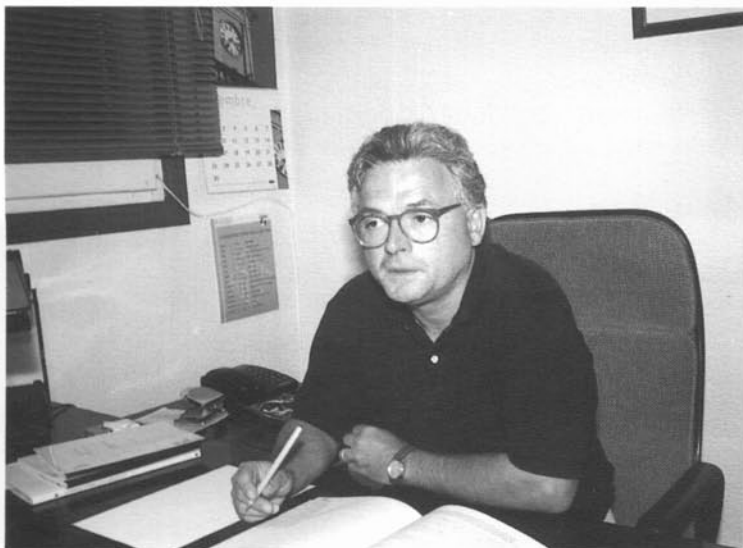
Sens dubte, això ha estat el resultat d'una vida intensa demostrada en el camp social en la seva major amplitud i que començà de jove amb una brillant activitat esportiva a l'equip de futbol de Sant Josep, vinculat a l'Escola Pia de Granollers.

Els seus amics de joventut recorden les seves temptatives en el camp de les lletres i un compromís polític i social adquirit des de molt jove. En efecte, la lluita contra la dictadura franquista el portà a militar dins de les files del PSUC durant un temps. Era persona organitzada, treballadora i amb una preparació intel·lectual notable. Desenvolupà una tasca ben meritòria en els anys que l'Assemblea de Catalunya es convertia en la plataforma d'activitat política més important del país. Després de deixar la militància, però, Josep Homs no abandonà mai l'interès per la política, ja que mantingué sempre una posició d'esquerreres dialogant i progressista, amb clara connexió amb el Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE), tot i que mantenia la seva independència.

Era una persona inquieta socialment i prengué part en moltes de

les activitats culturals que es van gestar i fer a la ciutat en els darrers anys. Com a membre de l'Àrea d'Història i Geografia del Museu de Granollers entre l'any 1985 i les portes del 1990, participà decididament en treballs i publicacions del Museu, de manera especial en la temàtica contemporània i molt en concret en la Guerra Civil de 1936-1939. La seva activitat també es reflectí de manera molt fructífera dins de l'Associació Cultural de Granollers (AC), de la qual ocupà el càrrec de secretari. Dins d'aquesta entitat, una de les més notòries de la ciutat granollerina, despleguà una tasca destacada i valuosa, i en el procés de la nova etapa del Centre d'Estudis, posat de nou en funcionament l'any passat —1996—, fou una de les persones que més directament s'implicà en la seva nova embranzida, ja que formà part de la seva junta, de la qual també ocupava el càrrec de secretari.

El juliol de 1996 fou nomenat director del Pla estratègic de Granollers. Com a tal, va poder iniciar el desplegament dels seus coneixements geogràfics i històrics sobre la ciutat i l'àrea metropolitana barcelonina, i molt especialment sobre la visió de futur global que durant anys havia estat avançant sobre la ciutat. Des del primer moment es va fer palès que el domini que tenia sobre el procés de canvi de Granollers i del territori més immediat permetia disposar d'un professional d'unes característiques extraordinàries per a portar a cap l'anàlisi, la coordinació i les conclusions d'un estudi tan desitjat per ell i del qual posà les bases per a endegar-lo abans de la seva dissortada desaparició ara fa poc més de set mesos.

Josep Homs en una fotografia recent.
(Fotografia: G. Escribas/El 9 Nou)

Ben aviat, el 1975, començà la seva col·laboració en la premsa: primer com a corresponsal en el suplement especial *Vallès d'El Correo Catalán*, i més endavant, en època de canvis socials i polítics, en els desapareguts setmanaris *Comarca al dia* i *Plaça Gran* de Granollers, per als quals escrivia articles sobre l'activitat cultural, els moviments sindicals, les qüestions sanitàries...

Arran de la seva vinculació amb Palautordera i amb el Grup d'Estudis Palauencs impulsà la Borsa d'Estudis Jordi Baiget i col·laborà en les publicacions *L'Ocellot*, de Santa Maria de Palautordera, i *Reguissol*, de Sant Esteve de Palautordera. Els seus treballs d'història i geografia, centrats sobretot en la demografia, l'urbanisme i les comunicacions, els publicà en: *L'Abella d'Or* i *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, de Barcelona; *Hacs*, de la Garriga, i *El 9 Nou*, *Lauro*, *AC* i *Revista del Vallès*, de Granollers.

Des de 1990, amb motiu del 70è aniversari, començaren els articles sobre la història de l'Escola Municipal de Treball, que culminarien amb l'exposició feta al Museu de Granollers i el llibre editat amb motiu del recent 75è aniversari de l'Escola.

La sobtada desaparició de Josep Homs el març passat va colpir la família i l'ampli cercle d'amistats, companys, col·laboradors i alumnes que l'havien tractat. Dues institucions —l'Ajuntament i l'Escola Municipal de Treball— es veien especialment somogudes. L'Ajuntament perdia el nou i recent director del Pla estratègic de Granollers, que abans d'això havia elaborat, en col·laboració amb Albert Camps, un conjunt d'estudis sobre

Granollers i també treballs de caràcter divulgatiu. L'Escola Municipal de Treball perdia el professor que des de 1974 fins a 1996 havia trepitjat les seves aules.

Canalitzar la profusió de sentiments sorgits arran d'aquesta pèrdua per tal que no es dilueixin en l'oblit és possible si s'ajunten les possibilitats de l'economia municipal amb la il·lusió i el treball que es du a terme a l'Escola Municipal de Treball.

La manera d'allargar positivament el seu record seria la convocatòria anual d'una Borsa d'Estudis Memorial Josep Homs dotada per l'Ajuntament de Granollers i organitzada per l'Escola.

La borsa tindria la finalitat d'esperonar els tres millors estudiants que acabessin els seus estudis a l'Escola Municipal de Treball i volguessin continuar fent estudis superiors. L'import de la beca serviria per a sufragar les despeses del primer curs de carrera.

D'aquesta manera s'equipararia aquesta escola a d'altres centres que concedeixen ajuts per a continuar els estudis.

SÍNTESI BIBLIOGRÀFICA

Publicacions on va col·laborar

Barcelona: *L'Abella d'Or*, 1991; suplement especial *Vallès* del diari *El Correo Catalán*, 1975-1976; *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, 1992.

La Garriga: *Hacs* (Revista de Contrapunt), 1990.

Granollers: *AC* (Butlletí de l'Associació Cultural), 1989-1990; *Comarca al dia*, 1976-1977; *El 9 Nou*, 1989-1993; *I/O* (Butlletí del Casal del Mestre), 1986; *Lauro*, 1991; *Revista del Vallès*, 1993-1996.

Santa Maria de Palautordera: *L'Ocellot*, 1991.

Sant Esteve de Palautordera: *Reguissol*, 1990-1991.

Treballs publicats en revistes

HOMS, J. (1990): "L'habitatge al Vallès Oriental". *Hacs*, núm. 5, la Garriga, març de 1990, pàg. 53-63.

HOMS, J. (1992): "La perspectiva demogràfica de creixement al Vallès Oriental". *Lauro*, núm. 4, Granollers, desembre de 1992, pàg. 26-40.

HOMS, J. (1994): "L'evolució del Vallès Oriental en el context territorial metropolità". Col·lecció *Papers*, núm. 21, Barcelona, Institut d'Estudis Metropolitans, novembre de 1994, pàg. 15-23.

HOMS, J. (1994): "Granollers, una operació fallida: l'emprèstit de 1928". *Quaderns del Departament de Geografia i Història*, Lleida, desembre de 1994, pàg. 77-111.

Llibres editats

CAMPS, A.; GARRIGA, J.; HOMS, J.; JORDANA, J.; LEDESMA, J. (1989-1990): *Granollers. Guerra Civil 1936-1939. Conflicte revolucionari i bèl·lic*. El Racó del llibre de text, volum I: 246 pàg.; volum II: 384 pàg., Barcelona.

CAMPS, A.; HOMS, J. (1991): *Granollers, la ciutat, l'esport, l'handbol i els jocs olímpics*. Ajuntament de Granollers, Granollers, pàg. 24 i 28.

GARRIGA, J.; HOMS, J.; SALVADOR, M. (1993): *El Vallès Oriental, un territori a l'abast. Inventari territorial de recursos bàsics*. Consell Comarcal del Vallès Oriental, Granollers, abril de 1993, 184 pàg.

ANGUERA, J.; BOADA, M.; GARRIGA, J.; GONZÁLEZ, C.; HOMS, J.; PLANAS, J. (1994): *La transformació del Vallès Oriental*. Col·lecció Catalunya Comarcal, Caixa de Catalunya, Barcelona, gener de 1994, 412 pàg.

HOMS, J. (1995): *Granollers: Retalls d'història urbana*. Granollers, Tarafa editora de publicacions, maig de 1995, 198 pàg.

HOMS, J. (1996): *Escola Municipal de Treball. Granollers 1920-1995, 75 anys d'història*. Ajuntament de Granollers - Escola Municipal de Treball, Granollers, 114 pàg.

Treballs inèdits

HOMS, J. (1987): *Santa Maria de Palautordera, un estudi demogràfic 1880-1986*. Santa Maria de Palautordera.

HOMS, J. (1987): *Inventari de fonts demogràfiques de Granollers*. Granollers, mecanografiat, 92 pàg.

CAMPS, A.; HOMS, J. (1990): *La població de Granollers. Estudi a partir de l'actualització del padró municipal d'habitants realitzada l'any 1988*. Granollers, abril de 1990, mecanografiat, 320 pàg.

CAMPS, A.; HOMS, J. (1988): *Deu anys d'eleccions a Granollers 1977-1987*. Granollers, mecanografiat, 359 pàg.